

MATANAEV

Ročník V.

11. 8. 2024

Číslo: 33

19. NEDEĽA V CEZROČNOM OBDOBÍ

R.: Skúste a presvedčte sa, aký dobrý je Pán.

In 6, 41 - 51

Židia šomrali na Ježiša, lebo povedal: „Ja som chlieb, ktorý zostúpil z neba,“ a hovorili: „Vari to nie je Ježiš, Jozefov syn, ktorého otca a matku poznáme? Ako teda hovorí: ‚Zostúpil som z neba!?’“

Ježiš im odpovedal: „Nešomrite medzi sebou! Nik nemôže prísť ku mne, ak ho nepritiahne Otec, ktorý ma poslal. A ja ho vzkriesim v posledný deň. U Prorokov je napísané: ‚Všetkých bude učiť sám Boh.’ A každý, kto počul Otca a dal sa poučiť, prichádza ku mne. Nie že by bol niekto videl Otca; iba ten, ktorý je od Boha, videl Otca. Veru, veru, hovorím vám: Kto verí, má večný život.

Ja som chlieb života. Vaši otcovia jedli na púšti mannu a pomreli. Toto je ten chlieb, ktorý zostupuje z neba, aby nezomrel nik, kto bude z neho jesť.

Ja som živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Kto bude jesť z tohoto chleba, bude žiť naveky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo za život sveta.“

I AM THE LIVING BREAD

JN 6:51

Celá Ježišova reč v 6. kapitole Jánovho evanjelia postupne odhaľuje svoje tajomstvo o Ježišovi, až nakoniec vyvrcholí v reči o eucharistii, ale to príde v pravom zmysle slova až na budúci týždeň.

Text z dnešného evanjelia ešte stále nie je eucharistický v celej svojej dĺžke. Je dôležité na to pamätať, aby sme dokázali lepšie porozumieť celému textu. Keď počujeme hovoriť Ježiša o sebe ako o chlebe, máme „pokušenie“ hneď v tom vidieť slová o eucharistii. Tým sa však ochudobňujeme, lebo zabraňujeme sami sebe vnímať celú argumentačnú líniu Ježišovej reči a v konečnom dôsledku aj náuku o eucharistii, ako nám ju predstavuje štvrté evanjelium.

Najprv Ježiš hovorí o sebe, že je chlieb života. Ježiš to v priebehu svojej reči zopakuje dokonca dvakrát. Teda logika je najprv: Ježiš je chlieb. Pokrm, ktorý človek hľadá pre svoj život je Ježiš sám. Pri eucharistii však hovoríme, že tento chlieb, tento eucharistický chlieb, je Ježiš. K tejto identifikácii sa Ježiš nakoniec dostane, ale až v samom závere svojej reči.

Dnešné evanjelium štartuje neschopnosťou zástupu vstúpiť do chápania Ježišových slov o chlebe, ktorý zostúpil z neba. V ich presvedčení „nebeskosť“ chleba sa prejavovala v tom, že udržiavala ich otcov na púšti pri fyzickom živote. Tak si predstavujú, že by mal vyzeráť aj chlieb, ktorý zostupuje z neba aj teraz pre

nich. Ježiš im chce povedať, že „nebeskosť“ chleba z neba sa neprejavuje tak, že by zázračne naplňoval brucho, ale že dáva večný život, čo v Jánovskom slovníku znamená život pravý, skutočný život, nie karikatúru života.

Ježiš im práve na kontraste ich skúsenosti s nasýtením a tým, čo im teraz hovorí, chce povedať, že ak hľadajú u neho zázraky, budú sklamaní. Kto čaká od viery v Ježiša úspech, zdravie, dlhý život, čaká dary, ktoré nenasýtia ľudský život.

Ježiš to objasňuje zástupom slovami: „Vaši otcovia jedli na púšti mannu a pomreli.“ Ani manna ich nebola schopná viesť do zeme, ktorá im bola prisľúbená – jedli mannu na púšti a tam aj zomreli, bez dosiahnutia cieľa. Život na púšti nebol životom v plnosti, ten mal prísť s naplnením prisľúbenia o zemi. Manna ich tam nebola schopná do viesť. Ježiš im teda chce poukázať na potrebu skutočného chleba, ktorý ich dovedie k plnosti života. Akoby chcel povedať: „Ak chceš skutočný chlieb/pokrm pre svoj život, nie len ten, ktorý dočasne zasýti žalúdok, teda ak chceš dosiahnuť plnosť života, nájdeš ho u mňa, vo viere vo mňa.“

Ježiš v tejto časti zatiaľ hovorí: „Kto verí má večný život“ nie: „Kto požíva pokrm má večný život“. Jeho poslucháči musia najprv prísť k viere v neho, že on je ten, ktorý pochádza od Boha, a preto môže dať pravý život. Toto Ježiš vysvetľuje v slovách, ktoré nasledujú ďalej. Najprv zopakuje to, čo už o sebe vyhlásil „Ja som chlieb života“ a pokračuje v rozvíjaní tejto myšlienky: „Toto je ten chlieb, ktorý zostupuje z neba, aby nezomrel nik, kto bude z neho jesť.“

Chlebom, ktorý zostupuje z neba, teda od Boha, sa dá nazvať len ten, ktorý dá večný život, lebo len Boh má život v plnosti. Ak by chlieb z neba dal len život fyzický, nemohol by sa v skutočnosti nazývať chlebom z neba, teda chlebom pochádzajúcim od Boha. Bol by to dar nehodný Boha. A tak kritériom na rozpoznanie chleba, ktorý zostupuje z neba je, či dáva večný život.

Ak nie, nejde o chlieb z neba. Túto požiadavku je schopný naplniť len Ježiš sám, lebo len on videl Boha, len on je od Boha. Preto môže o sebe povedať, že je živým chlebom, lebo, keďže je od Boha, je nositeľom pravého života, života v plnosti. Preto ho tiež môže darovať: „chlieb, ktorý ja dám...“

Tu však prichádza prekvapenie: „Chlieb, ktorý ja dám, je moje telo za život sveta.“ Týmto pokrmom pre človeka, ktorý mu má zaručiť večný život je dar jeho života na kríži – slová „moje telo za život sveta“ odkazujú na jeho dobrovoľné polozenie života na kríži za celý svet. Tu zároveň nastáva aj tzv. „eucharistický obrat“ – od tohto momentu Ježišove slová naberú silné eucharistické črty. Eucharistia je hlboko naviazaná na Ježišov dar života na kríži. Kým však synoptici hovoria o Ježišovom vydaní života „za vás“ či „za mnohých“ Jánovo evanjelium zdôrazňuje univerzálny charakter Ježišovho daru života: „za život sveta“.

Dnešné úvažovanie môžeme zakončiť slovami M. Marcheselliho, talianskeho biblistu, keď komentuje záverečný verš z evanjelia dnešnej nedele: „Čo však znamená, že Ježiš dá svoje telo ako chlieb? Ako vôbec by jeho pozemský život vydaný na smrť mohol byť pokrmom? [...] Jánovo evanjelium vidí v Ježišovej smrti na kríži najradikálnejší a najjasnejší prejav Božieho tajomstva, ktoré nie je ničím iným než tajomstvom lásky. Ježišova smrť – teda jeho darované telo – je chlebom, pretože to, čo ľudské bytosti najviac potrebujú je práve láska; ona je najradikálnejším hladom človeka. Je to v Ježišovej smrti ako v najextrémnejšom prejavení sa Boha - Lásky, kde človek nachádza ten pokrm, ktorý neustále zúfalo hľadá: chlieb *agapê*, cítiť sa a byť skutočne milovaný.“